

інтелектуального капіталу інноваційного розвитку, механізму інноваційної діяльності в університетах. Також всебічно розкрито необхідність, труднощі та напрями вдосконалення системи підготовки кадрів для торговельно-економічної діяльності з метою розвитку їх креативності та інноваційності.

У цілому монографія виконана на високому теоретико-методичному рівні, є завершеним самостійним науковим дослідженням, присвяченим аналізу та розв'язанню актуальних проблем інноваційного розвитку торговельних підприємств, має наукову і практичну цінність. Результати дослідження можуть бути використані науковцями, викладачами і студентами, працівниками державних установ, підприємцями, керівниками та фахівцями підприємств сфери торгівлі.

Рецензент – доктор економічних наук, професор кафедри економічної теорії Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого О. С. Марченко

СВІТОВИЙ ДОСВІД УНІВЕРСИТЕТСЬКОГО МЕНЕДЖМЕНТУ ТА ЙОГО ЗАПРОВАДЖЕННЯ В УКРАЇНІ¹

У видавництві «Право» вийшла друком монографія доктора економічних наук, професора, завідувачки кафедри економічної теорії Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого Л. С. Шевченко «Університетська освіта: економічні пріоритети та управління розвитком».

Структура монографії оригінальна і дає можливість обґрунтувати три блоки наукових проблем:

1) суспільні економічні інтереси та відповідальність у сфері вищої освіти, а саме: економічні функції вищої освіти; особливості вищої освіти як суспільно-приватного блага, роль держави як гаранта освітньої безпеки суспільства, формування та застосування ефективних норм освітнього права; форми громадського контролю якості освіти;

2) інноваційні пріоритети розвитку університетської освіти, зокрема: причини та шляхи комерціалізації результатів інноваційної діяльності університетів, захист їхньої інтелектуальної власності; трансформацію дослідницьких університетів у підприємницькі; процеси транснаціоналізації та глобалізації вищої освіти;

¹ Шевченко Л. С. Університетська освіта: економічні пріоритети та управління розвитком / Л. С. Шевченко. – Харків : Право, 2016. – 188 с.

3) менеджмент університетської освіти. Цей блок питань є найбільшим і охоплює стратегічний менеджмент університетів та всі функціональні напрями освітнього менеджменту: маркетинг менеджмент, кадровий, фінансовий та репутаційний менеджмент.

Слід погодитися з автором у тому, що «ефективність університетської освіти багато в чому залежить від методів управління освітніми закладами», а в Україні потрібно запроваджувати світовий досвід освітнього менеджменту. У зв'язку з цим на особливу увагу в монографії заслуговує третій розділ, присвячений обґрунтуванню стратегічних орієнтирів розвитку університетів, розробленню та реалізації університетських стратегій; ролі прогнозування вищої освіти та проведення Форсайт-досліджень у цій сфері. Наскільки мені відомо, авторка монографії першою порушила ці питання у вітчизняній науковій літературі і запропонувала конкретні заходи із запровадження стратегічного менеджменту у вищій школі. Не менш цікавими і корисними для управління ВНЗ є напрацювання з освітнього маркетинг-менеджменту.

Нові підходи сформульовано також щодо кадрового менеджменту університетів, зокрема укладення довгострокових контрактів із викладачами, посилення стимулюючої функції контрактів, альтернативних моделей поведінки керівництва університетів стосовно вторинної зайнятості викладачів, необхідності подолання такого явища, як «академічний інбридинг».

Важливою складовою монографії є дослідження фінансового менеджменту університету. У західних країнах, окрім державних (бюджетних), широко використовуються альтернативні джерела фінансування університетів. Для українських вишів це теж актуально, тим більше, що визначена Законом України «Про вищу освіту» фінансова автономія ВНЗ залишається не реалізованою. Авторка монографії пропонує ефективні шляхи подолання ресурсної залежності університетів від держави, у тому числі такий, як створення ендамент-фондів, що значно посилює інноваційність дослідження.

Працю завершують роздуми щодо сутності та чинників репутації університетів, необхідності застосування інструментів репутаційного менеджменту.

Монографія буде корисною для викладачів, науковців, студентів економічних і юридичних спеціальностей вищих навчальних закладів, фахівців у галузі економіки освіти, керівників ВНЗ, усіх, хто цікавиться сучасними економічними та управлінськими проблемами вищої освіти в Україні.

Рецензент – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри статистики, обліку та аудиту Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна В. М. Соболев